

VINERI • 14 NOIEMBRIE 2014 • ANUL LXIV NR. 46

FOAIA

FONDAT ÎN 1951 100 ANI

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

Editorial – Trădare, trădare, dar să știm și noi...

Constituirea noii AȚRU, ca un meci fără arbitru

Un copac în memoria înaintașilor care au cultivat valori prin cultură

CALENDAR ORTODOX

17 noiembrie, luni, Sf. Ier. Grigorie Taumaturgul, Ep. Neocezareei și Ghenadie, patriarhul Constantinopolului.
 18 noiembrie, marți, Sf. M. Mc. Platon; Sf. Mc. Roman și Zaheu.
 19 noiembrie, miercuri, Sf. Prooroc Avdie; Sf. Sfințit Mc. Varlaam.
 20 noiembrie, joi, Înaintepăznuirea intrării în Biserică a Maicii Domnului; †) Sf. Cuv. Grigorie Decapolitul; Sf. Mc. Dasie.
21 noiembrie, vineri, †) Intrarea în Biserică a Maicii Domnului (Vovidenia).
 22 noiembrie, sâmbătă, Sf. Ap. Filimon, Arhip și Onisim.
 23 noiembrie, duminică, †) Sf. Cuv. Antonie de la Iezerul-Vâlcea; Sf. Ier. Amfilohie, ep. Iconiei, și Grigorie, ep. Acragandelor. Duminica a XXVI-a după Rusalii (Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina).

Gândurile săptămânii

„Sunt echivalentul literar al unui Big Mac cu carotofi prăjiți.”
 Stephen King

„Nu poți trăi o zi perfectă fără să faci ceva pentru cineva care nu te va putea răsplăti niciodată.”
 John Wooden

„Mâncarea este o parte importantă a unei diete echilibrate.”
 Fran Lebowitz

„Viitorul. Perioada aceea în care afacerile noastre prosperă, prietenii ne sunt prieteni adevărați și fericirea ne este asigurată.”
 Ambrose Bierce

„Nu am nevoie să-mi amintești tu vârsta. Am o veșică pentru asta.”
 Stephen Fry

„Întoarce-ți fața către soare și umbrele vor rămâne în urma ta.”
 Proverb din Noua Zeelandă

„N-am fost acceptat în echipa de șah din cauza înălțimii.”
 Woody Allen

„Pot rezuma în două cuvinte tot ce am învățat despre viață: merge înainte.”
 Robert Frost

„Viața este ceva ce faci când nu te poți duce la culcare.”
 Fran Lebowitz

„Dacă fericirea ta depinde de ceva ce face altcineva, atunci chiar ai o problemă.”
 Richard Bach

„Cei doi mari inamici ai bucuriei sunt durerea și plăciseala.”
 Arthur Schopenhauer

IMPORTANT!

Turul 2 al alegerilor prezidențiale din România: 16 noiembrie 2014

Turul 2 al alegerilor prezidențiale din România va avea loc duminică, 16 noiembrie 2014, între orele 7.00–21.00. Pot vota toți cetățenii români aflați în străinătate (inclusiv turiștii), pe baza unuiia dintre actele de identitate, valabile în ziua votării, prevăzute de Decizia nr. 10/ 2014 a Biroului Electoral Central.

Cei doi candidați ajunși în turul 2: Klaus Iohannis și Victor Ponta

Cele patru secții de votare din Ungaria sunt următoarele:

Budapesta: - Ambasada României (1146 Budapeșt, Thököly ut 72),
 - Institutul Cultural Român (1146 Budapeșt, Izso utca 5),

Jula: Consulatul General al României (5700 Gyula, Munkácsy utca 12),

Seghedin: Consulatul General al României (6720 Szeged, Kelemen utca 5).

ATENȚIE!

Alegătorii care în ziua votării se află în străinătate votează după ce declară în scris pe propria răspundere că nu au mai votat și nu vor mai vota la acel tur de scrutin.

Alegătorii români din străinătate pot descărca formularul declarației pe proprie răspundere de pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe: (<http://www.mae.ro/prezidentiale-2014>) sau de pe site-ul Biroului Electoral Central: (<http://www.bec2014.ro>).

IMPORTANT!
 Formularul poate fi completat de titular înainte de a intra în secția de votare, dar semnarea și datarea sa se va face în fața membrilor secției de votare.

Poza săptămânii

Dragi tovarăși, io până aici v-am adus. Mai departe vă descurcați singuri!

Tibi, dragă, lasă dracului Statutul ăla. Cum e cu trădarea?

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
 DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni / Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a DPRRP

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Episcopii greco-catolici, Virgil Bercea din Oradea și Kocsis Fülöp din Hajdú-dorog, plantează copacul prieteniei româno-maghiare la Leta Mare (foto: Ana Cioca)

Constituirea noii Adunări generale a AȚRU, ca un meci fără arbitru

În ziua de 6 noiembrie 2014 s-a constituit, la Jula, noua Adunare generală a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, cea care îi va reprezenta pe românii din Ungaria în următorul ciclu electoral de cinci ani, până în 2019. Pentru prima dată de când avem autogovernare pe țară, la ședință a fost mai numeros publicul interesat (circa 25 de persoane), decât numărul deputaților. În vremurile glorioase era când aveam 53 de deputați în AȚRU, numărul acestora a scăzut acum, după reglementările noii Legi a Naționalităților, la 15. Cele mai bine de două ore cât a durat ședința au cuprins atât momente de seriozitate cât și situații caraghioase. A doua parte a ședinței ne-a amintit de un meci fără arbitru.

Cei 15 membri care alcătuiesc noua Adunare generală a AȚRU provin de pe trei liste, care s-au luptat la alegerile minoritare din 12 octombrie a.c.: Alianța pentru Românii din Ungaria (ARU) – 7 deputați, Asociația Românilor din Micherechi (ARM) – 6 deputați și Asociația Română din Budapesta (ARB) – 2 deputați.

Jurământ în limba română și primele neînțelegeri

Ședința de constituire a fost condusă, până la alegerea noului președinte, de către decanul de vârstă, doamna profesoară pensionară *Maria Sarca Zombai* din Chitighaz. Întrunirea a început prin demisionarea lui *Tiberiu Juhász* din postul de șef al Oficiului AȚRU. Scenariul obligatoriu este stabilit de către Oficiul Guvernamental, care a trimis și doi observatori la ședință în persoanele domnilor juriști *Kása Róbert* și *Adam Sucigan*. Jurământul a fost depus de toți cei 15 deputați doar în limba română.

Imediat după acest moment solemn, a cerut cuvântul doamna *Elvira Ardelean*, deputată din partea ARM, primăriță în Otlaca-Pustă, și ieșind în față a dat citire unui text prin care explică de ce va vota alături de membrii ARU. Cităm doar începutul acestei scrisori trimise tuturor deputaților în seara dinaintea alegerilor: „Doresc ca în sfârșit să se realizeze un dialog al dezbatărilor! Trebuie să punem capăt diviziunii comunității românilor din Ungaria! Ca membru al Asociației Românilor din Micherechi sprijin candidații Alianței pentru Românii din Ungaria la postul de președinte și vicepreședinte al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Ca membru al Asociației Românilor din Micherechi doresc să fiu o punte de legătură pentru deputații celor două asociații în vederea unei colaborări cât mai fructuoase.”

Acest gest a fost caracterizat de ceilalți membri ai ARM ca o trădare a listei cu care a candidat depu-

tatul în cauză, a fost un complot realizat în ultima noapte.

După exprimarea acestei nemulțumiri, primele neînțelegeri între deputați a apărut imediat la aprobarea ordinii de zi. Conform acesteia, după alegerea noului președinte, trebuia votată modificarea Statutului care ar fi stabilit noile comisii și alte modificări. Deputații ARM s-au arătat nemulțumiți față de metodele cu care lucrează Oficiul AȚRU, care pentru unii deputați a trimis planul Statutului în seara dinaintea ședinței, pentru alții însă nici până în momentul ședinței. Mai mulți deputați au semnalat că nu au nicio obligație ca să voteze Statutul la această ședință, având pentru asta încă 90 de zile. Varianta Statutului înaintată pentru această ședință a fost pregătită superficial, cu multe greșeli, din acest motiv a fost cerută amânarea dezbaterii acestuia. Până la urmă, s-a amânat acest punct de pe ordinea de zi.

Noii conducători: Tiberiu Juhász și Erica Borbély

Fostul președinte, *Traian Kreszta*, care a condus AȚRU din 1999, a făcut propunerea ca noul președinte să fie *Tiberiu Juhász* (ARU). *Dr. Gheorghe Ruja* l-a propus pentru aceeași funcție pe *Bertold Netea* (ARM). Primul a cerut ca ședința să continue cu ușile închise, al doilea a cerut ușii deschise.

(Continuare în pag. a 5-a)

EDITORIAL

Trădare, trădare, dar să știm și noi...

În scumpa noastră limbă românească „a trăda” înseamnă „a înșela în mod voit și perfid încrederea cuiva, săvârșind acte care îi sunt potrivnice, pactizând cu dușmanul etc.” (vezi DEX). Verbul „a colabora” înseamnă cu totul altceva, nici pe departe nu este sinonim cu trădarea. Colaborarea înseamnă „a participa alături de alții la realizarea unei acțiuni sau a unei opere care se efectuează în comun”. Pentru cei care nu vorbesc așa de bine limba română subliniem că nici în ungurește nu se pot încurca cele două expresii: *árulás* (trădare) nu e același lucru cu *együttműködés* (colaborare)!

Deci, să nu ne îmbătăm cu apă rece și să nu credem nicio clipă, așa cum ar vrea unii, că ceea ce am văzut la ședința de constituire a noii Autogovernări pe Țară a Românilor din Ungaria, din data de 6 noiembrie, a fost o colaborare. Nu, a fost o simplă trădare și un complot mișelesc. Fapta primăriței din Otlaca-Pustă, *Elvira Ardelean*, ajunsă în AȚRU de pe locul 2 al listei Asociației Românilor din Micherechi, de a-și trăda colegii cu care a intrat în lupta electorală, este cu atât mai gravă cu cât ea a fost dictată cu siguranță din exterior. Doamna primar din Otlaca a intrat acum perfect în rolul lui Tache Farfuridi a lui Caragiale: „Așa, dacă e trădare, adică dacă o cer interesele partidului, fie... Pentru că eu am zis-o cu străbunii noștri, cu *Mircea cel Bătrân* și cu *Vlad Țepeș, neica Zahario: îmi place trădarea, dar...*” În scrisoarea doamnei Ardelean, trimisă în seara dinaintea ședinței colegilor săi de campanie și citită apoi la ședință, trădarea este descrisă astfel: „Ca membru al Asociației Românilor din Micherechi doresc să fiu o punte de legătură pentru deputații celor două asociații în vederea unei colaborări cât mai fructuoase.” Iar fructul concret s-a dovedit a fi un post de consilier, plătit cu bani, pentru doamna primar. Poate am fi fost mult mai tentați să dăm crezare acestei dorințe sincere de colaborare, dacă în schimbul acestui singur vot de care a avut mare nevoie gașca *Kreszta-Juhász* pentru a-și păstra pozițiile și puterea în AȚRU, nu s-ar fi cerut nimic și nu s-ar fi dat nimic. Prin votul doamnei Ardelean, vechea conducere a AȚRU crede (dar crede greșit) că și-a spălat rușinea de 16 ani și a reușit să se delimiteze de fenomenul etnobisnului. Dar gunoiul strâns în toți acești ani și măturat sub preșul AȚRU nu poate fi scos într-o singură noapte și aruncat afară pe fereastră de parcă niciodată nu ar fi avut vreo legătură cu el. Și mai ales nu poate fi azvârlit în obrazul celor fără nicio vină.

Dacă noua conducere a AȚRU, aleasă printr-o trădare urâtă și înjositoare, ar vrea cu adevărat o „colaborare fructuoasă” ar începe prin niște gesturi elementare: nu i-ar mai considera proști pe cei care, înainte să voteze de exemplu modificarea Statutului, ar dori să vadă cu ochii lor documentele scrise, nu i-ar mai face obraznici pe cei care pun întrebări și să-i trateze ca pe o mașinărie imbecilă de votare. Nu ar mai pune în fața interesului comunității noastre românești interesele de Partid (cu p mare, pentru că trăim aproape ca în vremurile partidului unic și atotștiutor) și, mai ales, nu ar mai semăna atâta ură printre români numai pentru ca să-și păstreze pozițiile și fotoliile. Colaborarea fructuoasă între două părți presupune sinceritate, corectitudine, lipsa oricărui acțiuni de păcălire, de mințire a celuilalt. Colaborarea înseamnă conlucrare, adică lucrarea împreună, înseamnă un parteneriat cinstit, bazat pe încredere totală.

Ne-am permis această constructivă critică, lipsită de orice sentiment de răutate și dușmănie, pentru că noi înțelegem foarte bine și românește și ungurește, și nici proști nu suntem.

Eva Șimon

Când Îl auzi pe Dumnezeu...

Când Îl auzi pe Dumnezeu, îți dai seama de propria ta slăbiciune

Când Îl auzi în mod real pe Dumnezeu că îți spune ceva, îți dai seama cât ești de mic. Habacuc s-a văzut la început un justițiar, unul care are ceva de spus și are ceva nuanțat de spus, dar când Îl aude pe Dumnezeu vorbind, intră groaza în el, se sperie și pleacă capul. Fiecare din noi, iar acest lucru e caracteristic fiecărui om, avem tendința să credem că suntem mai importanți decât suntem. Am auzit pe unii oameni spunând: „Veți vedea voi când nu mai sunt eu !” O astfel de vorbă lasă să se vadă că omul se crede mai important decât este. Uitați-vă la exemplul lui Habacuc, care s-a crezut mai important decât oamenii din țară, dar când vorbește Dumnezeu, realizează cât este el de mic și că este doar un praf de țărână. Astăzi ești, dar mâine poți să nu mai fii!

Când Îl auzi pe Dumnezeu, ai șansa schimbării radicale

Ori de câte ori venim în Casa Domnului, să Îl lăsăm pe Dumnezeu să ne spună ceva, să facem liniște în noi înșine și să Îl lăsăm pe Dumnezeu să ne vorbească. Iată-l pe Habacuc, omul care se uită la ce se întâmplă în țară și spune: „Doamne, dar cum mă mai pot eu bucura când nimic nu e bun în țara asta? Doamne, cum să mă bu-

cur?” Dumnezeu îi vorbește, iar Habacuc prinde această șansă și iată schimbarea radicală a profetului. Acesta spune așa: „Când am auzit... lucrul acesta, mi s-a cutremurat trupul; la vestea aceasta, mi se înfioară buzele, îmi intră putrezirea în oase și-mi tremură genunchii. Căci așa putea oare aștepta în tăcere ziua necazului, ziua când asupritorul va merge împotriva poporului? Căci, chiar dacă smochinul nu va înflori, vița nu va da niciun rod, rodul măslinului va lipsi, și câmpiile nu vor da hrană, oile vor pieri din staule, și nu vor mai fi boi în grajduri, eu tot mă voi bucura în Domnul, mă voi bucura în Dumnezeul mântuirii mele!” Este șansa pe care a prins-o Habacuc când Dumnezeu i-a vorbit, însă el spune: „Am să mă bucur ÎN DOMNUL!” Doamne, nu voi mai fi omul circumstanțelor, ci mă voi bucura în Tine în orice vreme. Circumstanțele se pot schimba într-o clipă.

Vedem pe unii care sunt bucuroși când au câștigat ceva, când le merge bine și situațiile sunt favorabile, dar asta este bucuria lumii, care nu ține mult. Habacuc vine și spune: „Doamne, nu mă mai bucur de circumstanțe, nici dacă vei pune ordine în țară, ci am să mă bucur chiar dacă vin haldiei, chiar dacă nu mai rodește țarina, am să mă bucur în Tine, pentru că Tu nu te schimbi niciodată.”

David, în psalmul 9, versetul 2 spune: „Voi face din Tine bucuria și veselia mea!” Doamne, nu am să mă mai întristez de mine, de eșecurile mele, ci vreau să fac din Tine bucuria mea. Dumnezeu ne-a îmbrăcat cu haina mântuirii și mă rog să știm să ne bucurăm în El!

„Cel neprihănit va trăi prin credința lui” Habacuc 2:4. Într-o lume a problemelor, a neînțelegerilor, a crizelor de tot felul, cel neprihănit, în așteptarea revenirii Mirelui, va trăi prin credință, iar cel ce va trăi prin credință, își ancorează bucuria lui în Domnul.

Când Îl auzi pe Dumnezeu, ai șansa mântuirii tale

Aș vrea să închei cu o provocare, care este provocarea de final a cărții Habacuc, pe care vă îndemn să o citiți, pentru că este o carte plină de învățături – Ascultă de Dumnezeu și prinde această șansă care ți se oferă acum – șansa de a fi mântuit și de a avea bucuria mântuirii Sale. Vreau să punctez adevărul de final, extras din Epistola către Evrei 12:25. „Luați seama ca nu cumva să nu voiți să ascultați pe Cel ce vă vorbește! Căci, dacă n-au scăpat cei ce n-au vrut să asculte pe Cel ce vorbea pe pământ, cu atât mai mult nu vom scăpa noi, dacă ne întoarcem de la Cel ce vorbește din ceruri.” Da, ne bucurăm de un Dumnezeu bun cu noi, dar știm că avem șansa de a ne bucura în El chiar și când avem probleme în familie, când avem probleme de sănătate. Bucuria noastră e în El și vai de noi dacă nu Îl ascultăm din ceruri pe Cel ce ne vorbește. Dumnezeu a vorbit în vechime prin prooroci, în multe rânduri, dar la sfârșitul acestor zile, Dumnezeu ne-a vorbit prin Fiul, spune autorul epistolei către Evrei. Nu e lucru mai important decât să Îl auzi pe Dumnezeu vorbindu-ți și când vorbește Dumnezeu, să prinzi șansa care ți se oferă. Acum ți se oferă șansa mântuirii tale. Întinde și tu mâna și primește ajutorul de El, Dumnezeul Universului.

Amin.

(www.stiricrestine.ro)

Noua conducere a Cultului Penticostal din România

Pastorul Moise Ardelean este noul președinte al Cultului Penticostal din România pentru mandatul 2014–2018. Alegerile au avut loc pe 7 noiembrie 2014, găzduite fiind de biserica Gloria din Bujac, Arad, conform siteului Suceava Evanghelică. Vicepreședinte a fost ales pastorul Aurel Moldovan, din Cluj-Napoca, secretar general fiind ales pastorul Romu Mocan, din Dej. Precizăm că fostul președinte al Cultului Penticostal, Pavel Riviș Tipei nu a mai candidat din cauza problemelor de sănătate.

O bătrânică ne oferă o fantastică lecție de viață

Povestea lui Lilian Weber, care la 99 de ani confecționează în fiecare zi câte o rochie pentru fetele sărace din Africa, a stârnit un val uriaș de emoție.

Bătrânica ce trăiește în Iowa, SUA, a făcut în ultimii ani 840 de rochii și nu are de gând să se oprească până nu atinge pragul de 1.000. Deși în mai 2015 va împlini 100 de ani, Lilian

începe în fiecare dimineață o rochiță de la zero. De fiecare dată, încearcă să îi dea o personalitate aparte astfel încât fetița care o va purta să fie mândră de noua ei ținută.

Hainele sunt donate apoi asociației „Little Dresses for Africa”, care le distribuie către orfelinate, biserici și școli.

(www.pasi.ro)

Constituirea noii Adunări generale a AȚRU, ca un meci fără arbitru

(Urmare din pag. a 3-a)

Până la urmă și Juhász și-a modificat cererea, așa că alegerea s-a desfășurat în fața tuturor celor prezenți la ședință. Punându-se la vot, Tiberiu Juhász a primit 8 voturi pentru și 7 împotriva, în timp ce Bertold Netea a înrunit doar 7 voturi pentru și 8 împotriva. După alegerea președintelui s-a trecut la cea a vicepreședintelui. Singurul candidat pentru acest post a fost Erica Borbély, directoarea școlii românești din Chitighaz, care a obținut 9 voturi pentru. Imediat după aceasta, a fost aleasă și Elvira Ardelean în funcția de consilier pentru probleme bisericesti și de dezvoltare teritorială, o nouă funcție care nu exista până acum în AȚRU.

Salarii, onorarii și primă pentru fostul președinte

După alegerile conducătorilor, s-au decis prin vot și salariile, onorariile acestora. Președintele va primi lunar 386.000 ft, vicepreședintele 193.000 ft, iar consilierul 115.000 ft. Toate acestea au fost votate cu 8 voturi pentru și 7 contra. După asta, Tiberiu Juhász i-a mulțumit fostului președinte pentru activitatea depusă în cei 16 ani în fruntea AȚRU și a propus ca Traian Kreszta să primească o primă de 2 luni din salariul pe care l-a avut, asta însemnând aproape 900.000 ft. După votul aprobator al 8 dintre deputați (inclusiv și-a votat prima și Traian Kreszta, altfel nu avea majoritate), acesta s-a ridicat și a anunțat că din acel mo-

ment renunță la mandatul său din AȚRU alegând ca în viitor să fie doar purtător de cuvânt al românilor în Parlamentul din Budapesta.

Pe tot parcursul ședinței, dezordinea și gălăgia în sală a produs o stare haotică. Uneori ne-am simțit ca la un meci fără arbitru. Toate lumea vorbea când și cum îl rupea capul, noul președinte a dat cuvântul onora din public și când nu era indicat, tensiunea și neliniștea se vedea pe fața tuturor. După un început dificil și uneori caraghios să sperăm totuși că în scurt timp se va ajunge la AȚRU la o normalizare a relațiilor, la un dialog onest și sincer. Pentru că dacă va rămâne totul așa, vom fi de răsul lumii. E.S.

Ședința poate fi văzută în întregime pe Youtube

Noua Adunare generală a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, constituită pe 6 noiembrie 2014, înseamnă un nou capitol în cartea de istorie a comunității românești din Ungaria.

Mulțumim pentru votul și încrederea fiecărui alegător, mulțumim pentru acea mișcare de solidaritate prin care votanții noștri și-au arătat dorința de schimbare și au votat la alegerile minoritare pe țară lista Asociației Românilor din Micherechi. Știind că această mișcare de solidaritate s-a format doar în două luni, au o însemnătate și mai mare acele aproape 1400 de voturi cărora li se datorează faptul că reprezentanții Asociației Românilor din Micherechi au putut depune jurământ pentru păstrarea limbii și a tradițiilor românești și s-au angajat la reprezentarea intereselor comunității noastre.

Comunicat

Nu din vina noastră nu s-au putut impune schimbările mult dorite. Nu vom renunța la planul nostru nici în viitor, ci vom face tot posibilul ca să realizăm toate acele proiecte prin care mai poate fi salvată comunitatea noastră „gubernată” în mod nedemn în ultimii 16 ani.

Formarea viitorului comunității românești din Ungaria este în mâna Adunării generale înființată acum. Din păcate, întâmplările zilelor trecute au demonstrat că împăciuirea mult dorită, solidaritatea și gândirea comună în interesul menținerii comunității noastre nu este importantă pentru toată lumea, sunt doar vorbe goale, faptele sunt exact opuse acestor dorințe. În opinia noastră, guvernarea cu metode dictatorice, care nu bagă în seamă nici măcar legile

scrise, nu duc la o colaborare pașnică. În urma acestor experiențe de la ședința de constituire a Adunării generale nu ne putem identifica cu comportamentul majorității și a conducerii AȚRU, nu suntem de acord cu metodele folosite de ei, condamnăm această gândire.

Cu toate acestea, dorim să accentuăm că suntem deschiși în continuare la o colaborare reală și vom încerca în următorii 5 ani să realizăm un dialog unitar în interesul comunității românești din Ungaria, dialog care să se bazeze pe idei și activități de specialitate reale, evitând orice interes personal.

**Reprezentanții
Asociației Românilor
din Micherechi în AȚRU**
(Bertold Netea,
Margareta Tat,
dr. Ioan Ciotea,
dr. Gheorghe Ruja,
Maria Sarca Zombai)

Pe scurt...

MICHERECHI

Pe 6 noiembrie a avut loc prima ședință a Consiliului Local Românesc din Micherechi. În cadrul ședinței, în funcția de viceprimar a fost ales consilierul Bertold Netea, care a îndeplinit această funcție și în ciclul din 2010-2014. Candidatul Asociației Românilor din Micherechi, Bertold Netea a primit la alegerile din 12 octombrie din partea votanților cele mai multe voturi, 830 la număr.

JULA

Tabăra de religie programată pentru sfârșitul acestei săptămâni, tabăra care urma să se organizeze la Mănăstirea Feredu din comuna Șiria, județul Arad, se amână. Biroul de presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria ne-a informat că din cauza unei invazii de buburuză, mănăstirea nu poate oferi cazare copiilor, astfel tabăra se va organiza la primăvară.

BUDAPESTA-JULA-SEGHE-DIN

Cu prilejul Zilei naționale a României, Ambasada României la Budapesta organizează în ziua de 24 noiembrie, de la ora 18.00, o recepție în sala festivă a Hotelului Gellért din Budapesta (Piața Szent Gellért, nr. 1). Consulatul General al României de la Seghedin sărbătorește acest eveniment cu o recepție la Hotelul Tisza din Seghedin. Evenimentul are loc pe 26 noiembrie, cu începere de la ora 18.00. Consulatul General al României la Julia așteaptă invitații la Ziua națională a României, vineri, 28 noiembrie. Recepția va avea loc la Hotelul Erkel din Julia, la ora 17.00.

MICHERECHI

Tinerii ortodocși și alți oameni de bine din Micherechi adună și anul acesta donații pentru ajutorarea familiilor nevoiașe. La fel ca în anii anteriori, donațiile vor fi împărțite la săraci din România. Ajutoarele (alimente, îmbrăcăminte, jucării pentru copii, dulciuri, mobilier, etc.) se adună la școala generală din Micherechi, până pe 6 decembrie. Pe 21 noiembrie, de la ora 18.00, la Căminul Cultural va avea loc o serată de binefacere, unde va cânta grupul „Katharsis”.

Interviu cu Ana și Ștefania Scopeti

Două eleve ale școlii din Aletea, surori și cele mai bune prietene

Surorile Ana și Ștefania Scopeti sunt două fetițe talentate și conștiincioase, eleve la școala din Aletea. Sunt venite din România, de la Arad și stabilite cu familia de mai bine de doi ani în localitatea Dombiratos, de unde fac zilnic naveta la școală cu autobuzul. Deși începutul în Ungaria a fost destul de greu pentru că nu cunoșteau limba maghiară, au reușit treptat să se integreze perfect. Hotărârea de a părăsi România a luat-o mama lor Ana, care nu putea să-și găsească în țară o slujbă. Ajunse aici le-a înscris pe fete la școala din Aletea, școală care le-a primit cu brațele deschise, au reușit să se adapteze, iar actualmente mama lor și-a găsit de lucru în Austria unde merge tot a două lună să câștige bani pentru a putea oferi fetițelor o educație decentă.

Surorile își sărbătoresc ziua de naștere în luna decembrie, cea mare, Ana, face 13 ani, iar mezină, Ștefania, 11 ani. Ambele așteaptă luna decembrie și sărbătorile de iarnă, când pot fi din nou o mare familie, când pot sufla în lumânările de pe tort la căldura sobei și la mirosul plăcut al bradului de Crăciun, și o pot îmbrățișa pe mămica lor. Cele două surori se înțeleg foarte bine, ele fac totul împreună. Mai ales când mama e departe, o soră e vitală, o legătură fără explicație. Despre cum s-au adaptat Ana și Ștefania în Ungaria și despre dragostea lor frățască fetele ne-au mărturisit următoarele.

Ana: – Stăm în Ungaria de mai bine de doi ani de zile. Am locuit în Arad, în cartierul Micălaca, unde am făcut școala generală. Mutarea noastră în Un-

ria a fost o decizie foarte rapidă a mamei noastre și ne-am stabilit în localitatea Dombiratos. Pentru noi, fetele, care locuim la bloc, a fost un lucru nou, acum stăm la țară, într-o casă cu grădină, chiar ne-a plăcut. Mama știa dinainte că aici se învață și românește la școală și ne-a zis că o să fie bine. Zis și făcut! După ce ne-am mutat aici, ne-a înscris la școala din Aletea, era oricum cea mai aproape de casă, facem doar câteva minute naveta cu autobuzul. Noi surorile ne înțelegem foarte bine, eu sunt mai mare și trebuie să fiu responsabilă și pentru sora mea mai mică, dar în doi totul devine mai amuzant, mai ușor și, mai târziu probabil, mai util. Noi ne înțelegem foarte bine. Sora mea e cuminte și ascultătoare. La șase luni după ce ne-am mutat în

Ungaria, mama a găsit de muncă în Austria, unde îngrijește niște bătrâni bolnavi și merge acolo câte o lună. O lună e în Austria și o lună vine acasă și stă cu noi. Deoarece părinții noștri sunt despărțiți, în timpul când mama este plecată avem o femeie care stă cu noi și ne ajută.

Ștefania: – La Dombiratos ne-am găsit imediat niște prieteni români, pentru că locuiesc mai multe familii de români, veniți în general de la Arad. La școală a fost mai greu la început, pentru că nu știam unguerește.

– Cum ați reușit să faceți față cerințelor școlare, până ați învățat unguerește, cât a durat până să știți comunica cu cei din jur?

Ana: – Prima dată am vorbit românește la școală doar cu doamnele profesoare, că ele știau românește, iar la joacă în pauze încercam să ne înțelegem cumva și cu colegii. Dar ne-am obișnuit destul de repede. Aproximativ într-un an pot spune că ne-am descurcat la școală cu limba maghiară. La început am învățat și acasă cu femeia care are grijă de noi, pentru că ea știa unguerește și ne pune să scriem și să citim și restul ce am acumulat la școală. Acum știm deja bine unguerește.

– Cum vorbiți cu colegii în pauze de când ați învățat unguerește?

Ana: – Sunt câteva colegi cu care putem vorbi și românește, dar de cele mai multe ori vorbim noi unguerește.

– Vă văd prezente la aproape toate serbările și concursurile din comunitate. Înseamnă că sunteți apreciate și la școală dacă pește tot faceți față?

Ștefania: – Încercăm. Mie îmi place foarte mult să particip la concursuri.

Avem cu sora mea și foarte multe premii câștigate.

– Ce vă preocupă cel mai mult? Ce materie vă place cel mai mult și cu ce vă petreceți timpul liber?

Ana: – Mie îmi place sportul și limba română, iar de când avem cerc de chitară la școală, muzica și chitara sunt preferatele mele. Și sora mea cântă la chitară, ei îi place și desenul, dar în general ne place tot. Aici la școala din Aletea ne simțim bine, avem profesori draguți, avem și câteva profesoare preferate, e foarte bine.

– Nu a fost greu să începeți aici o nouă viață, la început străine, fără prieteni, cu totul nou în jurul vostru?

Ștefania: – Ba da a fost greu, dar noi nu suntem singure niciodată. Noi suntem două și sper că întotdeauna va fi așa. Oricând una va avea nevoie de cealaltă o să fim aproape să ne ajutăm. Sigur, ca orice copil, mai facem și năzdrăvănii, ne mai certăm, dar întotdeauna ne împăcăm.

A. Butar

Sărbătoarea Sfinților Arhangheli a adunat în rugăciune credincioșii la Săcal

Sâmbătă, 8 noiembrie, Biserica din Săcal închinată Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil și-a sărbătorit hramul. Cu această ocazie a avut loc și un program folcloric oferit de un grup de dansatori și cântăreți de muzică populară din Săcădat, județul Bihor, România, și tot în această zi la Săcal s-a desfășurat și cea de-a doua conferință preoțească misionar-pastorală din acest an din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

La sărbătoarea hramului, Sfânta Liturghie a fost oficiată de Preasfințitul Părinte Episcop Siluan și un sobor de preoți, veniți de la aproape toate parohiile românești din Ungaria, în frunte cu preotul paroh al bisericii din Săcal, *Ionuț Negrău*. Răspunsurile la strană au fost date de credincioșii de la parohia Pilu, județul Arad. La Sfânta Liturghie au participat alături de credincioșii parohiei Săcal și un număr mare de credincioși din România, de la Oradea, Chișineu Criș, de la Săcădat, dar și credincioși de la alte parohii din Ungaria. Preasfințitul Părinte Episcop Siluan le-a vorbit credincioșilor în cuvântul de învățătură despre însemnătatea și rolul pe care îl au Sfinții Arhangheli. A amintit și faptul că mai multe biserici din Episcopia noastră își sărbătoresc mereu cu bucurie hramurile lor. Pentru credincios, hramul este cea mai mare sărbătoare din viața de zi cu zi, întrucât adună în biserică oameni de toate categoriile. Cele mai multe lăcașuri de închinăciune din Episcopia noastră sunt închinare Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, cum ar fi biseri-

cile din Micherechi, Chitig haz, Jaca, Veherd, Peterd, etc. Preasfinția Sa a mai spus că bucuria cinstirii sfinților ocrotitori a alungat multe tristeți din viața de zi cu zi a oamenilor și le-a oferit speranță. Chiar dacă uneori suntem pășiți de cei din jur, Dumnezeu trimite o aripă de înger păzitor ca să ne călăuzească pe calea cea bună, ca să ne scoată din nevoi și să ne păzească de primejdii mult mai grele care pot veni asupra noastră.

La finalul Sfintei Liturghii, oaspeții din Săcădat au oferit părintelui Ionuț Negrău și parohiei Săcal o icoană cu Sfântul Arhanghel Mihail, ocrotitorul acestei parohii.

Programul acestei zile de sărbătoare a continuat la Casa de Cultură, unde oaspeții din Săcădat au oferit celor prezenți un program cultural al Ansamblului folcloric „Trei sate – trei surori” din Săcădat, condus de domnul *Florin Clepe* și prof. *Maria Sime*.

Ansamblul s-a format în vara acestui an și are 30 de dansatori, tineri de la școli din trei sate din Bihor. La evenimentul de sâmbătă au fost prezenți doar o

parte din ansamblu, însoțiți de coordonatorii lor și de cântărețul *Mihai Jula* și violonistul *Vasile Lezan*. Deplasarea acestora în Ungaria a fost sprijinită de primarul localității Săcădat, domnul *Aurel Popa* și de doamna *Gabriela Țârțiu*, directorul școlii generale din aceeași localitate. Programul cultural oferit de artiști și de tinerii ansamblului i-a încântat pe românii din Săcal, care le-a adresat o invitație la Săcal și pentru sărbătorile de Crăciun. La final toți cei prezenți la eveniment au fost invitați la o recepție.

În cadrul conferinței preoțești, prezidată de Preasfințitul Părinte Episcop Siluan și dedicată Anului omagial euharistic și Anului comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni în Patriarhia Română, au fost prezentate două referate.

Părintele *Aurel Bătrân*, paroh la Bichișciaba a vorbit despre Sfinții Martiri Brâncoveni ca apărători ai credinței și ai Neamului Românesc și despre Sfântul Constantin Brâncoveanu, ctitor de locașuri sfinte și despre rolul locașului de cult în viața credincioșilor.

Cel de-al doilea referat a fost susținut de părintele arhidiacon *Claudiu Condurache*, de la Catedrala Episcopală din Jula, care a vorbit despre Taina Sfintei Spovedanii și a Sfintei Împărtășanii în eclesiologia Bisericii Ortodoxe și des-

pre rolul acestora în dobândirea mântuirii credincioșilor.

După prezentarea referatelor, la întâlnire s-a vorbit și despre alte probleme curente din viața Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

La sărbătoarea hramului și la evenimentele care au avut loc cu această ocazie la Săcal au participat alături de invitați și domnul *Pálfi Tamás*, primarul Săcalului și pastorul reformat *István Répási* din localitate.

A.B.

„În familie încerc să insuflu sentimentul demnității, a dragostei față de neamul nostru românesc”

Interviu cu Vasile Benye din Micherechi

S-a așternut liniștea pe ulițele satului. Într-o zi de duminică, când după o săptămână de muncă, lumea se odihnește adunându-se în jurul familiei, cu ochii zâmbind, cu un râs sincer, cu un fin simț al umorului am fost primită, la el acasă, la Vasile Benye. Știam de ceva vreme că se manifestă vizibil pe Facebook și împărtășește cu prietenii virtuali o mulțime de informații, în primul rând legate de trecutul micherechenilor. Pe interlocutorul nostru l-am întrebat cum și de ce a ajuns în lumea virtuală a rețelei de socializare.

– Sunteți o persoană foarte activă în grupul de pe Facebook al românilor din Ungaria. Sunteți cel care urmărește cu atenție viața virtuală a românilor, dar nu vă implicați direct în ea. Cum a început această activitate?

– Sunt membrul grupului virtual „Români în Ungaria – lavița virtuală” de un an de zile. Activitatea mea a început foarte simplu. Profesoara Ana Netea Benye mi-a atras atenția că în acest grup sunt postate tot felul de informații despre comunitatea românească și unde este posibil ca oricine să-și spună opinia. Am început și eu ca și oricare începător, care prima dată nu îndrăznește să facă comentarii, doar citește, filtrează lucrurile, apoi m-am adâncit în tema aceasta. Am început să citesc presa din România, pagini web românești, dar pe mine cel mai mult mă interesează viața românilor din Ungaria. În așa fel am reușit să fiu membru al laviței virtuale, ne-a spus interlocutorul nostru.

– Însă cei care urmăresc cu interes această pagină pot observa că postați informații utile despre personalități care ne fac mândri, precum și despre persoane de rând din această

comunitate. Cum explicați faptul că nu luați parte în viața politică a românilor din Ungaria?

– Sunt mândru că sunt român din Micherechi. Niciodată nu mi-a fost rușine să-mi declar identitatea. Precum este de știut, viața politică este un teren mlăștinos. În politică deseori este musai, în mod necesar, să faci afirmații care denaturează adevărul. Altfel în politică nu poți să ai preponderență. Eu nu pot să fac asta. Mă consider omul dreptății, nu aș putea să înșel pe nimeni.

– Ce scop aveți prin postările de pe lavița virtuală?

– Ceea ce găsesc eu și pe care le țin interesante s-ar putea să fie utile și pentru alții. Mă bucur când văd postate fotografii vechi îngălbenite despre satul Micherechi sau despre Liceul „N. Bălcescu”, care îmi reamintesc despre foștii mei profesori, colegi. Am început să fiu interesat intensiv de tema aceasta, chiar și în familie încerc să insuflu sentimentul demnității, a dragostei eterne față de neamul nostru românesc. În timpul „cercetărilor” mele am dobândit toate datele despre bunicul din partea mamei, Teodor Ruja (Toader Udului, cum se

spune la Micherechi), care a murit în cel de-al Doilea război mondial. Am reușit să descifrez datele mai multor soldați micherecheni care sunt enumerați pe placa monumentului ridicat în fața primăriei în amintirea celor căzuți în cel de-al Doilea război mondial.

– Știm cu toții că în ziua de azi, majoritatea copiilor și adolescenților au un profil de Facebook. În lumea virtuală a Facebook-ului fiecare are acces la informațiile oricui. Cum dumneavoastră postați pe lavița virtuală multe informații despre poporul român și despre românii din Ungaria, ați gândit că acesta este locul perfect ca să

influențați și generația mai tânără?

– Pe rețeaua de socializare Facebook comunicarea este extrem de ușoară. Grupul „Români din Ungaria – lavița virtuală” o consider utilă pentru persoane cu interes comun. După cum am mai spus, nu am avut țeluri concrete, am postat uneori lucruri care ar interesa și pe alții, de exemplu, despre cercetările genealogice. După un scurt timp toate postările le șterg, ne-a destăinuit Vasile, care, ținând fotografiile vechi în mână, a vorbit frumos și lung despre satul lui, care-i este foarte drag, iar fotografiile vechi cu multe amintiri ne-au lăsat să ne rătăcim

la vârsta copilăriei de pe ulițele Micherechiului de odinioară.

– Vă rog să ne vorbiți puțin și despre Dumneavoastră, despre școlile și activitatea Dvs.!

– Până în clasa a cincia am învățat la școala generală din Micherechi. În anul 1976 am început clasa a șasea la școala românească din Jula. În anul 1983 am absolvit liceul „N. Bălcescu”. După bacalaureat am învățat meseria de mecanic electronist la Oros-háza. Din anul 1985 lucrez la Micherechi, în 1991 am devenit șeful filialei MOL Nyrt. din Micherechi, care are ca profil exploatarea gazului.

A.C.

Simpozion științific la Jula, pentru a 24-a oară

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria organizează cea de-a XXIV-a ediție a Simpozionului științific în zilele de 22–23 noiembrie 2014, cu începere de la ora 10.30, la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria (Jula, str. Gh. Doja nr. 8).

Pe parcursul celor două zile, publicul va putea asculta următoarele prelegeri: Cornel Sigmirean (Tîrgu-Mureș) – Biografii celebre și memorie istorică: învățații Școlii Ardeleane; Silvia Corlăteanu-Granciu (Chișinău) – Basarabia sub stăpânirea rusească; Iulia Mărgărit (Bucu-

rești) – Din culisele anche-tei dialectale (cu privire la rolul informatorului); Maria Marin (București) – Sensul evoluției specifice graiului vorbit de românii din Ungaria; Vasile Dobrescu, Adrian Onofrei (Tîrgu-Mureș) – Pe front și în spatele frontului. Consemnări din zona Bistriței și Năsăudului despre evenimentele din Primul război mondial; Gabriel Moisa (Oradea) – Ileana Ardelean, membră a grupului Adrian Mihut, în închisorile comuniste; Elena Rodica Colta (Arad) – Rolul Tribunei poporului din Arad la cunoașterea folclorului românesc din im-

periu; Ana Borbély (Budapesta) – Lingvistică pozitivă; Grigore Poiendan (Micherechi) – Colindele legate de sărbătorile de Crăciun la românii din Ungaria; Stella Nikula (Jula) – Condiția de ființă umană; Elena Csobai (Bichișciaba) – Comunitatea românească din Apateu; Emilia Martin (Jula) – Figura lui Bologu în memoria colectivă; Maria Berényi (Budapesta) – Membrii familiei Babeș.

În cadrul simpozionului, vor fi lansate publicațiile Institutului, apărute în anul 2014 și se va vernisa expoziția artistelor Adela Kiss și Aurelia Nemeș. E.Ș.

Conace din România care primesc și turiști

Turismul cultural este în plină dezvoltare în România, de aici și interesul crescut pentru o vacanță de lux în fostele așezăminte boierești. Majoritatea conacelor disponibile pentru cazare au fost restaurate și sunt astăzi declarate monumente istorice. În România există mai multe conace celebre unde turiștii care iubesc istoria pot avea câteva zile de vis. Acestea au fost adunate la un loc de Hotelguru.ro.

Conacul Maldăr

Conacul Maldăr se află în localitatea Măldărești, lângă Horezu. Conacul este o fostă culă oltenească și este declarat monument istoric de categoria B. Culele sunt foste locuințe boierești fortificate pentru a proteja boierii de invaziile turcești sau de hoți. Astăzi, proprietarii au păstrat intacte toate detaliile arhitecturale ale vechiului conac: exteriorul somptuos vărut în alb, turnul înalt, scările interioare sau cerdacul cu arcade.

În zonă, turiștii pot vizita stațiunile Olănești, Călimănești și Căciulata, celebrele peștere Polovragi, Liliacilor și Muierii, stațiunea Râncea, culele de la Măldărăști, Mănăstirea Bistrița, Ocnele Mari, Cheile Oltețului sau Cheile Sohodolului.

O cameră dublă la Conacul lui Maldar costă 70 de euro/noapte și o cameră single 50 euro/noapte, cu mic dejun inclus. Pentru grupuri mai mari, se oferă discounturi.

Conacul Drahneilor

Conacul Drahneilor se află în Maramureș, în localitatea Rușcova. Aici, turiștii vor găsi cel mai frumos conac moroșenesc din întregul Maramureș, construit din lemn de brad sculptat și care are fundația de piatră. În interior, se vor găsi aceleași detalii din lemn de brad sculptat, decorat cu obiecte artizanale vechi. Este o excelentă op-

țiune de cazare în Maramureș. Bucătăria conacului Drahneilor conține specialități tradiționale, cu ingrediente din propria bucătărie. Turiștii pot savura pește crescut chiar în crescătoria conacului.

La Conac, turiștii pot participa la sejururi și vacanțe organizate, ce cuprind atracțiile turistice din Maramureșul Istoric: Mocănița de pe Valea Vaselului, Mănăstirea Bârsana, Sighetul Marmației, Cimitirul Vesel de la Săpânța și multe altele.

Prețul unei camere duble este de 120 de lei pe noapte, adaugându-se 30 – 60 de lei pentru un pat suplimentar. O cameră cu 4 paturi costă pe noapte 200 de lei. Micul dejun costă 15 lei de persoană, nefiind inclus în preț.

Conacul Apafi

Conacul Apafi de la Mălâncrav

Mălâncrav era odinioară un sat uitat de lume. Acum a devenit o stațiune turistică cu foarte multe de oferit: localnicii au ajutat la

Conacul Maldăr

restaurarea conacului Apafi, care găzduiește turiștii „ca la bunici”, oferindu-le numai preparate naturale și ecologice.

Satul este amplasat la aproximativ 100 de kilometri de Sibiu, într-o zonă exclusiv rurală, departe de turismul „în masă” practicat în alte stațiuni. Conacul Apafi datează din secolul 15 și a aparținut principelui Mihaly Apafi. Natura înconjurătoare face parte din Aria Protejată Natura

Conacul Maldăr

rat de livezi și de podgorii, unde turiștii pot servi masa în grădina mare amenajată. Oaspeții pot degusta vinuri de soi din cramele Polizu sau pot urma un tratament salin la salina artificială construită în incintă.

Prețul unei nopți la conacul Polizu este de 90 de euro pentru o cameră dublă standard pe noapte, iar prețurile pot urca până la 120 euro pe noapte.

Conacul Zăicești din Botoșani

Conacul Zăicești este situat la 440 de kilometri de București și la doar 7 kilometri de Botoșani și este

fosta reședință a boierilor Filipești. Camere spațioase, decoruri boierești și un cerdac pentru după-amieze cu prietenii și chiar zone pentru echitație – sunt câteva dintre atracțiile turistice ale conacului. În zonă, turiștii pot vizita casa memorială a lui Mihai Eminescu, casa memorială Nicolae Iorga și casa memorială George Enescu.

Cu bucătărie delicioasă și atmosferă prietenoasă, conacul Zăicești este un bun popas pentru un weekend sau un sejur. Prețurile pe noapte variază și pornesc de la 130 lei la 150 de lei pe noapte de persoană, cu mic dejun inclus.

2000, unde mulți turiști vin cu chef de drumeție. Mălâncrav este satul perfect pentru a observa tradițiile transilvănenești și săsești și a fost admirat chiar de prințul Charles în vizita lui în România.

Tariful de cazare este de 60 de euro de persoană.

Conacul Polizu

Conacul Polizu se află la 400 km de București și la 30 de minute de mers cu mașina de orașul Târgu Frumos. Luxosul conac a fost renovat din anul 1878 și timp de aproape 60 de ani a fost reședință de vară a familiei Ghica Deleni.

Un loc cu o arhitectură și o istorie unică, înconju-

Conacul Zăicești

Conacul Drahneilor

TV

Tănase Scatiu
Vineri, 14 noiembrie, ora 13.00,
TVR Internațional

Adaptare după romanele „Viața la țară” și „Tănase Scatiu” de Duiliu Zamfirescu. Marele proprietar de pământ Dinu Murguleț este în pragul ruinei. Disperat, el acceptă să-și dea fata lui Tănase Scatiu, acceptând mezalianța. Imediat după căsătorie, tânărul arivist începe să intre în cercuri influente, inclusiv în Parlament. În paralel cu viața lui politică și mondenă, se degradează atât viața lui de cuplu cât și relația cu țărani de pe moșie. Căsătoria i se termină în mod tragic, iar el sfârșește omorât cu furie de pălmașii nedreptățiți și revoltați. Fără să fie îngropată de detalii de epocă, filmul lui Pița, sobru și centrat pe caractere, este o reușită adaptare a romanului omonim al lui Duiliu Zamfirescu.

Arte, carte și capricii

Sâmbătă, 15 noiembrie, ora 19.00, TVR 2
„Arte, carte și capricii” este un magazin dinamic, divers și interesant, puternic informativ, cu reportaje și știri din lumea culturală, cu teme în dezbateri împreună cu invitați săptămânali, precum și cu cele mai neașteptate propuneri pentru petrecerea timpului liber.

Senatorul melcilor

Duminică, 16 noiembrie, ora 21.30, PRO TV Internațional
Senatorul Vârtosu sosește într-o localitate montană să inaugureze o instalație eoliană, prilej cu care este întâmpinat de un potop de reclamații din partea țărănilor, nemulțumiți de felul cum au fost reînproprietăriți. Se debarasează, însă, repede de ei și se instalează într-o fostă vilă a lui Ceaușescu, în care dormise și președintele Franței, Charles de Gaulle. E încântat de atenția cu care este abordat de trei ziaristi străini, interesați, de fapt, să cumpere o parcelă de munte, comandându-le pentru prânzul de a doua zi, melci. Deși autoritățile scot la cules toată suflarea locului, melci nu prea sunt, nu-i sezonul lor. Totul degenerază într-o serbare câmpenească, terminată cu un viol. Vârtosu se retrage la o cabană din apropiere și refuză să se implice. Răvășit de alcool, crezând chiar că a fost otrăvit cu melci și ciuperci, are o criză mistică, dar a doua zi, văzând că nu mai are nimic, uită promisiunile făcute lui Dumnezeu și o șterge cât poate de repede la București.

CONCERT

Nicole Cherry
la Oradea

Sâmbătă, 15 noiembrie 2014, ora 18.00
Oradea, Era Park

Nicole Cherry este o tânără artistă româncă, cunoscută datorită melodiei „Memories”. Numele ei real este Ghinea Janina Nicoleta. Nicole Cherry s-a născut la București, în anul 1998. La doar 14 ani, Nicole Cherry a devenit un fenomen pe piața muzicală din România, aducând un suflu nou, odată cu lansarea videoclipului „Memories”. Stilul reggae se potrivește atât de bine artei, încât la început a fost percepută ca fiind o artistă internațională. A studiat canto de la vârsta de 10 ani și a participat la numeroase festivaluri de muzică. Studiază la Colegiul de Arte „Dinu Lipatti”, secția de percuție și pian.

FILM

Angry Birds-filmul:
Ce știm...

Au trecut aproape doi ani de la știrea că Angry Birds, unul dintre cele mai populare jocuri din istorie, va fi ecranizat. Acum exact un an aflăm că Fergal Reilly și Clay Kaytis sunt regizorii noului proiect Sony Pictures, iar zilele trecute că Jason Sudeikis, Bill Hader, Danny McBride, Maya Rudolph și Peter Dinklage interpretează rolurile principale în animația 3D așteptată pe ecrane pe 1 iulie 2016.

Chiar dacă detaliile scenariului sunt în acest moment învăluite în mister, știm deja că „păsările furioase” au mari probleme cu porcii hrăpăreți care le tot fură ouăle și le obligă să se transforme în bombe păsărești pentru a le distruge cazematele elaborate și recupera prețioasa pradă. Cu două specii atât de diferite de o parte și de alta a baricadei nu pare deloc dificilă imaginarea unui context atractiv cu care publicul să identifice: până la urmă este vorba de familie și de intrușii gata să îi facă rău. Animația din 2016 nu este prima întâlnire pe ecran cu simpaticile păsări. Ele sunt protagonistele serialului animat Angry Birds Toons, lansat în 2013 și cu aventuri prezentate deja în 52 de episoade.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

17 NOIEMBRIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

18 NOIEMBRIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Programe culturale în capitala Banatului – relatează Agneta Nica 17.20: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

19 NOIEMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.20: Sport: Clubul suporterilor 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

20 NOIEMBRIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Serial Creștinismul de-a lungul secolelor 17.30 Nota săptămânii semnată de Edda Ilyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

21 NOIEMBRIE, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

22 NOIEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Daniela Băcilă 17.55: Încheiere

23 NOIEMBRIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 19 noiembrie, m1, ora 13.00
joi, 20 noiembrie, Duna TV, ora 7.00

Programul românesc televizat vă invită la Bedeu, unde recent s-au terminat lucrările de renovare ale Bisericii Greco-catolice din localitate. Lăcașul sfânt a fost sfințit în ultima duminică a lunii octombrie. În a doua parte a programului vă invităm la o expoziție comemorativă Ovidiu Maitec, organizată la Filiala din Seghedin a Institutului Cultural Român din Budapesta.

Realizator: Ștefan Crâsta

Spiritul de turmă la alegeri

MICA PUBLICITATE

Casă de vânzare în cartierul „Orașul Mic Românesc” din Jula

Casă de vânzare la doar câteva sute de metri de la stațiunea termală Jula, într-un mediu plăcut, și curte, în localitatea Jula. Imobilul are living, bucătărie, sufragerie și trei camere, baie, WC și încălzire centrală cu gaz sau cu lemne. În curte sunt clădirile anex: garaj, un spațiu pentru lemne. Imobilul are 156 mp și este urgent de vânzare, preț informativ 60.000 euro sau 18 milioane de forinți negociabil. Imobilul se află în orașul Jula, pe strada Szilva la nr. 5. Mai multe informații la telefon +36-70/6308407, adresa e-mail: tiberiu.boca@gmail.com.

Glume

Manifestanții din întreaga țară strigă că monarhia e singura soluție pentru ieșirea din criză. Ponta le-a răspuns că e dispus să se lase încoronat, dacă ei cred că asta rezolvă ceva.

Barmanul către un client:

– Ce bei?
– Alocația copiilor!

În magazin. Vânzătorul zâmbind o întreabă pe o domnișoară:

– Ce dorește domnița?
– Domnița dorește o sticlă de Martini, un bărbat adevărat și sex sălbatic, dar ea a venit după pâine.

El (la telefon): – Lubito, eram pe DN1 în drum spre Mihaela când am avut explozie la cauciucul stânga-față. Mașina a derapat și s-a rostogolit. Noroc că m-am oprit într-un copac, altfel nu mai eram în viață. Am reușit să ies din mașină cu 2 secunde înainte să cadă în prăpastie. Acum sunt la spitalul municipal din Brașov. Am fractură la mâna stângă, piciorul drept amputat, 3 coaste rupte, traumatisme cerebrale deschise și contuzii severe. Ea: – Cine naiba e Mihaela?

Descoperire științifică: Românii bolnavi se trag din români sănătoși care au mers la un control medical!

Oricât ar fi de perfecte, computerele nu vor putea niciodată înlocui prostia umană.

Argentinienii sunt de părere că Bucureștiul este cel mai mare oraș pe care l-au vizitat vreodată. Până la Arena Națională au mers 3 ore jumate cu taxiul.

Un copac în memoria înaintașilor care au cultivat valori prin cultură

Ediția a XX-a a dinstrii memoriei personalităților Irinyi-Vulcan-Popfiu, la Leta Mare

Ziua de 8 noiembrie, pentru oaspeții orădeni a însemnat un pelerinaj cultural, iar pentru letani o gură de aer românesc. Asociația Culturală a Românilor din Leta Mare și Autogovernarea Românilor din Leta Mare a organizat în acea zi de sâmbătă, pentru a 20-a oară, aniversarea personalităților Irinyi-Vulcan-Popfiu. În cadrul festivității au fost elogiate cele trei personalități marcante de origine română, care se leagă de această localitate.

Festivitatea a debutat cu o întrunire la Biblioteca Orășenească, unde după cuvântul de deschidere rostit de președintele Autogovernării Române, Gavril Krizsán, primarul localității, Menyhárt Károly, i-a felicitat pe organizatori pentru însuflețirea de care dau dovadă deja de 20 de ani pentru comemorarea înaintașilor lor. A mai luat cuvântul Ioan Nemeș, care a avut rolul de președinte fondator al asociației românești în anul 1993. În cadrul festivității a fost vernisată expoziția intitulată „Iosif Vulcan – viața, opera și destinul cultural”, realizată de Muzeul Țării Crișurilor, Muzeul Memorial „Iosif Vulcan” din Oradea, cu ajutorul domnilor Blaga Mihoc, Ioan F. Pop și Florin Ardelean. Expoziția

a cuprins momente din formarea tânărului Vulcan și apoi inclusiv colaborările pe care le-a avut acesta cu poetul maghiar Ady Endre.

După o recepție oferită de către gazde, a urmat depunerea de coroane în curtea școlii generale „Irinnyi János” la mormintele familiei Irinyi, a lui Irinyi (Irimie) János, inventatorul chibritului și a Victoriei Irinyi, mama lui Iosif Vulcan, apoi la Casa de Cultură unde se află placa comemorativă a lui Iosif Vulcan, și în final publicul și-a îndreptat pașii către biserica greco-catolică, unde se află mormântul preotului și poetului Iustin Popfiu. În curtea bisericii greco-catolice a fost sădit un copac, un brad, care are menirea să simbolizeze pomul vieții. După cum a spus și episcopul greco-ca-

tolic de Hajdúdorog, Kocsis Fülöp, această aducere aminte de înaintași, de fapt, arată spre viitor: „Acest copac va simboliza prietenia celor două popoare. Copacul își întinde rădăcinile în adâncul pământului, al întunerului, dar el crește spre cer, spre viitor. Așa suntem și noi, oamenii, ca și copacii. Prietenia româno-maghiară trebuie să se înalțe spre cer, la fel ca acest copac. Sperăm ca și rugăciunile noastre de astăzi să aducă pacea și înțelegerea între cele două popoare”, a spus episcopul greco-catolic Kocsis Fülöp, la sluj-

ba de pomenire, săvârșită împreună cu Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea.

După parastasul comun și rugăciunile rostite pentru sufletele răposaților Iosif, Iustin, Janos și Victoria, oaspeții orădeni și gazdele din Leta Mare au luat parte la un program cultural în cadrul căreia au putut asculta cântonete, arii celebre din opere și operete interpretate de studenții Universității din Oradea, Facultatea de Arte, Departamentul de Muzică. Manifestare letanilor s-a încheiat cu o masă festivă.

La fel ca aproape toate edițiile precedente, și festivitatea din acest an s-a bucurat de prezența diplomației române, au participat ambasadorul României la Budapesta, ES Victor Micula (care de patru ani de când se află în Ungaria nu a lipsit de la această sărbătoare a bihorenilor), doamna Monica Radu, consulul României la Seghedin, dl. Florin Vasiloni, consulul general al României la Jula, Lia Pop, din partea Senatului Universității din

Oradea, prof. univ. dr. Aurel Chiriac, directorul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea, Lucian Silaghi, director al Direcției Județene pentru Cultură Bihor, Ioan Moldovan, redactor-șef al Revistei „Familia”, și mulți alți invitați din România și Ungaria.

An de an, după fiecare sărbătoare a românilor din Leta Mare suntem nevoiți să recunoaștem dăruirea, prietenia și simpatia orădenilor cu care deja de două decenii ajută la organizarea acestei manifestări dedicate memoriei românești din Leta. Dar suntem la fel de uimiți și de consecvența românilor din Leta, de responsabilitatea lor enormă cu care păstrează amintirea înaintașilor lor. Și încă un lucru ce ne sare în ochi an de an: festivitatea este onorată nu doar de membrii asociației și autogovernării românești din Leta, ci de primarul și de consilierii locali, care sunt alături de organizatori de la început până la sfârșit. Asta se numește colaborare corectă și conviețuire europeană adevărată între unguri și români.

A.C.

FOAIA
românească
14 noiembrie 2014
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Șimon. Colectiv redacțional: Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamentele la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2014: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria) și de la Ministerul Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (București, România).